

DR. NICOLAE IGNA

COSMA ȘI DAMIAN

doctorii fără arginți

DR. NICOLAE IGNA

COSMA ȘI DAMIAN
doctorii fără arginți

*Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului Părinte IRINEU,
Arhiepiscop al Alba Iuliei*

Ediția
REÎNTREGIREA
Alba Iulia, 2024

Tehnoredactare, copertă și prelucrare imagini:

Pr. Andrei Motora

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IGNA, NICOLAE**

Cosma și Damian : doctorii fără arginți /
dr. Nicolae Igna; carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al
Alba Iuliei. - Alba Iulia : Reîntregirea, 2024

Conține bibliografie

ISBN 978-606-509-607-3

2

EDITURA REÎNTREGIREA

Str. Mihai Viteazul, nr. 16

510010, Alba Iulia (RO)

Tel: 0258 811 690

editurareintregirea@gmail.com

www.editurareintregirea.ro

ferească de bani, tămăduind „în dar” pe toți și să refuze orice răsplată de la cei vindecați.

Figura 2

Sfinții Cosma și Damian aruncați în mare

Tablou de Beato Angelico, Firenze

Pentru aceea Cosma și Damian sunt cunoscuți în cer și pe pământ ca „doctori fără de arginți”. Această purtare a medicilor a minunat pe mulți și a făcut ca mulți păgâni să fie atrași la credința în Hristos. Mila doctorilor fără de arginți

te la liturghia din această zi, iar după liturghie dau consultații gratuite săracilor.

Figura 7

Sfinții Cosma și Damian

*Mozaic datând din secolul al VI-lea,
în biserica Sfinților, ridicată de Papa Felix, la Roma*

În Franța, există chiar o veche și renumită societate medicală denumită „La Société Médicale de Saint Luc, Saint Côme et Sait Damien” cu celebre tradiții⁶. Primul scop al acestei societății

---

⁶ Asociații medicale catolice identice, purtând numele Sfinților doctori, mai găsim în Anglia (Guild of St. Luke,

Figura 24

Cosma și Damian

*Tablou de Roger van der Weyden
(După Holländer: Die Medizin in der
klassischen Malerei, p. 457)*

OPIS DE IMAGINI

FIGURA 1:

Sfinții Cosma și Damian în fața prefectului Lysias
(*Tablou de Beato Angelico, Firenze*)..... 19

FIGURA 2:

Sfinții Cosma și Damian aruncați în mare
(*Tablou de Beato Angelico, Firenze*)..... 22

FIGURA 3:

Sfinții Cosma și Damian arși pe rug
(*Tablou de Beato Angelico, Firenze*)..... 28

FIGURA 4:

Sfinții Cosma și Damian săgetați pe cruce
(*Tablou de Beato Angelico, Firenze*)..... 32

FIGURA 5:

Decapitarea Sfinților Cosma și Damian
(*Tablou de Beato Angelico, Firenze*)..... 41

FIGURA 6:

Moartea de martiri a Sfinților Cosma și Damian
(*Tablou de Beato Angelico, Firenze*)..... 46

FIGURA 7:

Sfinții Cosma și Damian
(*Mozaic datând din secolul al VI-lea,
în biserica Sfinților, ridicată de Papa Felix*) 53

FIGURA 8:

Patronii medicinei (Sfinții Cosma, Luca și Damian)
(*Dintr-un codice din anul 1464*)..... 56

FIGURA 9:

Sigiliul Societății „Sfinții Cosma,
Luca și Damian” din Paris 63

FIGURA 10.1:

Scrinul cu moaștele Sfinților (München)
(*Gravură din Acta Sanctorum - volumul 47*)..... 65

FIGURA 10.2:

Scrinul cu moaștele Sfinților Cosma și Damian
(*Imagine actuală din Catedrala Sfântul
Mihail (Michaelskirche) din München*) 66

FIGURA 11:

Sfinții Cosma și Damian
(*Grup de statui de pe podul Carol din Praga*) 79

FIGURA 12:

Sfinții Cosma și Damian
(*Din Mineiul lunii Noiembrie,
ediția Sfântului Sinod*) 84

FIGURA 13:

Sfinții medici Pantelimon, Cosma și Damian
(*Icoană românească din mijlocul secolului
al XIX-lea, după profesorul Valeriu Bologa*)..... 89

FIGURA 14:

Patronii medicinei și ai chirurgiei
(*Desen pe coperta unei
reviste medicale românești de Ar. Aranian*)..... 91

FIGURA 15:

Sfinții medici Cosma și Damian
(*Icoană din Biserica
Spitalului Filantropia – București*)..... 95

FIGURA 16:

Sfântul Cosma

(Icoană din Biserica

Spitalului Filantropia – București)..... 104

FIGURA 17:

Sfântul Damian

(Icoană din Biserica

Spitalului Filantropia – București)..... 107

FIGURA 18:

Răvaș de brâncă

(după Candrea) 109

FIGURA 19:

Sfinții Cosma și Damian

(Gravură de I. van Meckenen, anul 1503) 115

FIGURA 20:

Sfinții Cosma și Damian

(Gravură de H. Wechtlin, anul 1517) 116

FIGURA 21:

Sfinții Cosma și Damian

(Gravură din Strasbourg, anul 1517) 130

FIGURA 22:

Sfinții Cosma și Damian

(Gravură de S. Bering din Bruxelles, 1530) 133

FIGURA 23:

Sfinții Cosma și Damian

(Tablou din timpul Renașterii) 136

FIGURA 24:

Cosma și Damian

(Tablou de Roger van der Weyden) 139

FIGURA 25:

Sfântul Damian

(Statuie de Raffaello da Montelupo,
Florența, Capela Medicis)..... 142

FIGURA 26:

Sfântul Cosma

(Statuie de Angelico da Montorsoli,
Florența, Capela Medicis)..... 144

FIGURA 27:

Sfinții Cosma și Damian vindecând
un bolnav cu o ulcerăție la gambă
(Legenda transplantării unui membru)

(Tablou de Beato Angelico, Firenze)..... 147

FIGURA 28:

Minunea Sfinților Cosma și Damian
(Legenda transplantării unui membru)

(Miniatură din Antiphonariul Sfinților
Cosma și Damian, Londra)..... 151

FIGURA 29:

Sfinții Cosma și Damian practicând
arta medicală (Legenda Paladiei)

(Tablou de Beato Angelico, Firenze)..... 154

FIGURA 30:

Înmormântarea Sfinților Cosma și Damian
(Legenda cămilei)

(Tablou de Beato Angelico, Firenze)..... 159

CUPRINS

NOTĂ INTRODUCTIVĂ LA ACTUALA EDIȚIE.....	5
PREFAȚA AUTORULUI LA PRIMA EDIȚIE	11
ORIGINEA ȘI VIAȚA SFINȚILOR COSMA ȘI DAMIAN	13
ICONOGRAFIA SFINȚILOR DOCTORI	25
DESPRE ORIGINEA CULTULUI SFINȚILOR ANARGHIRI COSMA ȘI DAMIAN	35
CULTUL SFINȚILOR COSMA ȘI DAMIAN	45
1. În Orient.....	45
2. La Roma și în Italia.....	49
3. În Franța și în alte țări.....	52
4. În țara noastră	58
DESPRE MINUNILE SĂVÂRȘITE DE SFINȚII DOCTORI FĂRĂ DE ARGINȚI COSMA ȘI DAMIAN	69
Tabloul minunilor	72
Minunile săvârșite de Sfinții doctori Cosma și Damian	77
<i>Seria I de minuni.....</i>	77
<i>Seria a II-a de minuni (Deubner).....</i>	90
<i>Seria a III-a a minunilor .....</i>	105
<i>Seria a IV-a a minunilor.....</i>	118
<i>Seria a V-a a minunilor .....</i>	126

<i>Seria a VI-a a minunilor</i>	137
<i>Vindecări de animale</i>	149
<i>Legende</i>	149
DATE REZUMATE DESPRE CELELALTE	
PERECHI DE SFINȚI MEDICI ANARGHIRI.....	159
1. Chir și Ioan	159
2. Pantelimon și Ermolae	159
3. Samson și Diomid.....	163
4. Mochie și Anichit.....	164
5. Talaleu și Trifon	164
BIBLIOGRAFIE	165
RÉSUMÉ	169
OPIS DE IMAGINI	171